

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 773/2024
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Милан Милић, адвокат у ... и Синиша Т. Милић, адвокат у ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Томислав Дикосавић, адвокат у ..., ради опозива уговора о поклону, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2045/23 од 06.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2045/23 од 06.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 189/22 од 20.04.2023. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац АА из ... тражио опозив уговора о поклону који је тужилац учинио туженој ББ из одредбе чл. 4 Уговора о измени акта о усклађивању Д.О.О. „ВВ“ Нови Сад, Ул. ... бр. ..., мат. бр. ... који је закључен дана 06.07.2000. године, између АА, ББ, ГГ и ДД, а оверен пред Општинским судом у Новом Саду под бр. Ов1 17019/2000 и број Ов1 17030/2000 и којим је тужилац пренео на тужену ББ удео у друштву од 25%, те да се утврди да тужилац има уместо тужене 25% удела у Д.О.О. „ВВ“, те да се туженој наложи да трпи да се тужилац упише као оснивач друштва са уделом 25%, а брише тужена код Агенције за привредне регистре у Београду, као и захтев да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 155.400,00 динара. Одбијен је захтев тужене за ослобађање од плаћања судске таксе.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2045/23 од 06.09.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију (поднету 26.10.2023. године и 30.10.2023. године),

-2-

због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА и тужена ББ су бивши супружници, чија је брачна заједница фактички трајала од 1967. године до 1994. године, када је тужена поднела тужбу ради развода брака, а брак парничних странака је разведен правноснажном пресудом Општинског суда у Новом Саду пословни број П. 5276/98 од 17.08.1998. године. У браку парничних странака рођено је двоје деце, син ГГ рођен 1967. године и ћерка ДД рођена 1971. године. Након развода од тужене, тужилац је 1998. године засновао са ЂЂ најпре ванбрачну заједницу, а 2004. године и брачну, из које заједнице има двоје деце. За време трајања брака парничних странака тужилац АА је 1990. године основао предузеће „ВВ“ за трговину, производњу и услуге. Тужилац је све до 06.07.2000. године био једини оснивач и власник „ВВ“ Д.О.О. Нови Сад, с тим да су и тужена и њихова заједничка деца доприносили развоју привредног друштва. Након развода брака парничних странака, дана 06.07.2000. године тужилац, тужена, ГГ и ДД су закључили Уговор о измени акта о усклађивању друштва са ограниченом одговорношћу. Потписи на овом акту су оверени од стране Општинског суда у Новом Саду под бр. Ов 1-17019/2000 и Ов 117030/2000 дана 06.07.2000. године. Чланом 4. регулисано је да оснивач АА преноси делове удела у друштву на осниваче ГГ, ДД и ББ и то свима удео од по 25%. Односи тужиоца и тужене су након развода брака и преноса дела удела у привредном друштву трајно нарушени. Тужилац је сматрао да се његова бивша супруга, овде тужена и њихова заједничка деца својим понашањем односе према тужиоцу и његовој супрузи ЂЂ са грубом неблагодарношћу, из ког разлога је дана 19.11.2010. године поднео тужбу против тужених ББ, ГГ и ДД, ради опозива уговора о поклону. Тужилац је након подношења тужбе, дана 19.10.2011. године у односу на ДД повукао тужбу, јер је ДД сачинила писану изјаву којом је вратила свој удео од 25% ДОО „ВВ“ тужиоцу. У односу на сина ГГ правноснажно је опозван поклон из одредбе члана 4. Уговора о измени акта о усклађивању ДОО „ВВ“ Нови Сад. У истој парници, правноснажно је одбијен тужбени захтев истог тужиоца против ББ за опозив поклона учињеног по одредби члана 4. уговора о измени акта о усклађивању ДОО „ВВ“ Нови Сад од 06.07.2000.године, због неблаговремености тужбе у односу на радње за које је тужилац указивао да су представљале грубу неблагодарност, учињене у периоду до почетка 2007. године. Међу парничним странкама су вођени и други судски поступци, а и данас се воде поступци, како по тужби тужене, тако и по тужби тужиоца у својству физичких лица, као и спорови у којима је једна од странака ДОО „ВВ“. Такође, вођени су и кривични поступци по пријави тужиоца у односу на тужену и обрнуто. Изузев писане кореспонденције коју воде у наведеним поступцима, парничне странке не комуницирају на други начин.

Првостепени суд је ценио поступање тужене према тужиоцу на тај начин што је извршио увид у поднеске које је тужена подносила у парницама које су вођене (или се још увек воде) између парничних странака, па је узимајући у обзир животне прилике странака и њихов однос након развода брака, закључио да нема грубе неблагодарности на страни тужене која би била основ за опозив поклона у смислу параграфа 567. Српског грађанског законика. Наиме, и првостепени и другостепени суд су јединствени у оцени да су послебрачни односи странака конфликтни, али не и неуобичајени, јер није ретко да се бивши супружници међусобно омаловажавају, износећи погрдне изразе и приче једно о другом, те у таквом контексту не би постојао услов за опозив уговора о поклону који је међу њима учињен. Обраћања државним органима од стране тужене управљена на остваривање права, не могу се квалификовати као чин неблагодарности, јер свако има уставно право да захтева заштиту својих права и то му се право не може ускратити, као ни право на приступ суду и другим надлежним органима. Такође, настојања тужене да придобије наклоност унуке представљањем себе као жртве у брачном животу са тужиоцем и потом економског краха који је произишао по чланове породице, према оцени нижестепених судова представља покушај тужене да задржи блискост са унуком, у ситуацији њеног економског везивања за тужиоца, радом у породичној фирми. Нижестепени судови даље образлажу да су разлози за опозив поклона сагледани из животних прилика и односа странака у последње три године пре подношења тужбе, имајући у виду да је у смислу одредбе члана 937. Српског грађанског законика преклузивни рок за опозив поклона три године од када је неблагодарност учињена.

Ревидент оспорава материјалноправне закључке нижестепених судова. Истрајава у тврдњи да је радњама тужене учињена груба неблагодарност због изречених инкриминација, омаловажавања тужичеве личности и повреде његове части и угледа, те да нижестепени судови нису правилно применили релевантне одредбе Српског грађанског законика.

Ревизија није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право. Предмет спора је захтев тужиоца за опозив уговора о поклону који је између странака закључен 6.7.2000. године, путем одредбе чл. 4 Уговора о измени акта о усклађивању ДОО „ВВ“ Нови Сад, којим је тужилац пренео на своју бившу супругу, овде тужену удео од 25% породичног предузећа, због неблагодарности тужене као поклонопримца.

Уговор о поклону није регулисан нормама нашег позитивног законодавства, па су нижестепени судови правилно пошли од примене правила имовинског права из параграфа 561. до 568. и 937. Српског грађанског законика из 1844. године, сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 6. априла 1941. године и за време непријатељске окупације („Службени лист ФНРЈ“ број 84/46), као и позитивноправних правила општег уговорног права. Услови за опозив поклона прописани су параграфом 567. Српског грађанског законика према ком се поклон може опозвати због грубе незахвалности поклонопримца ако поклонопримац нанесе повреду животу, телу или части поклонодавца или нарушавајући његову слободу и имање. Да ли је дошло до

грубе неблагодарности или незахвалности поклонопримца цениће суд у сваком појединачном случају, али ће се сматрати да су остварени услови за опозив уколико поклонопримац са умишљајем нанесе повреду животу, телу, части, слободи или имовини поклонодавца, нарочито уколико тиме чини и обележје неког кривичног дела. Неблагодарност или исказана незахвалност се утврђује упоређивањем понашања поклонопримца према поклонодавцу са стандардима и схватањима друштвене средине у којима се они налазе. Дакле, важно је напоменути да неће свака неблагодарност или незахвалност која потиче од стране поклонопримца према поклонодавцу представљати разлог за опозив уговора о поклону.

У конкретном случају, због недостатка било какве непосредне комуникације између тужиоца и тужене, нижестепени судови су постојање разлога за опозив поклона утврђивали на основу коментара и вредносних судова које је тужена исказивала у поднесцима упућених судовима (и државним органима) пред којима су се водили поступци између странака по различитим захтевима и процесним улогама, и правилно утврдили да се ради о поремећеним, конфликтним односима између бивших супружника, те да понашање тужене није такво да се може окарактерисати као груба неблагодарност према поклонодавцу, овде тужиоцу. Тужена јесте у својим обраћањима суду и државним органима, тужиоца означавала као лице сумњиве, криминалне прошлости које је одговорно за развод брака и расипање заједнички стечене имовине, што је првостепени суд све исцрпно анализирао и ценио у сваком од поднесака који је сматрао релевантним за доношење одлуке, па се у овом делу неће понављати конкретне изјаве. Правилно у том вредновању изречених ставова нижестепени судови закључују да се ради о размирицама које су својствене поремећеним односима бивших супружника, које карактерише међусобно оптуживање и омаловажавање, што нема тежину грубе неблагодарности. Из утврђеног чињеничног стања произлази да су тужилац и тужена генерално у лошим односима, па се стога у таквој атмосфери не може свака изречена осуда или инкриминација сматрати грубом неблагодарношћу како то сматра тужилац. Груба неблагодарност је крајње изражени облик непоштовања, незахвалности и нетрпељивости који се манифестује повредом конкретног личног добра поклонодавца, па из тог разлога вербалне оптужбе и дискредитације изречене у поступцима у којима и тужена има лични интерес за успех у спору, не могу представљати разлог за опозив поклона. Ради се дакле, о фактичком питању, а субјективни доживљај тужиоца и његов емоционални одговор на констатације тужене из поднесака упућених судовима, нису од пресудног значаја за оцену испуњености разлога за опозив уговора о поклону.

Такође, тужилац у ревизији указује да се моменат неблагодарности није могао посматрати мимо претходног понашања тужене, само у претходне 3 године од тужбе, те да судови нису узели у разматрање раније увредљиве исказе и поступке тужене. У овом делу, нижестепени судови су јасно образложили да се због постојање рока за подношења тужбе од три године из параграфа 937. Српског грађанског законика, узимају у обзир разлози за опозив поклона само у последње три године пре подношења тужбе. Иако нижестепени судови говоре о застарном року, рок за опозив уговора о поклону, садржан у параграфу 937. Српског грађанског законика, није рок застарелости, већ је по својој правној природи и суштини преклузивни рок за подношење тужбе, који се рачуна од момента када наступе околности које је

-5-

законодавац прописао као разлоге од значаја за опозив поклона. У конкретном случају, због чињеничне тврдње тужиоца да се ради о континуираном вређању и омаловажавању личности тужиоца, правилно је узет у обзир само чињенични склоп, који према тврдњама тужиоца образује разлог за опозив поклона, настао три године пре подношења тужбе, јер би се у супротно поставило питање протеча преклузивног рока за подношење тужбе у смислу параграфа 937. став 2. Српског грађанског законика, па стога нису основани ревизијски наводи тужиоца у том делу.

Из наведених разлога, и Врховни суд је становишта да у конкретном случају тужилац није доказао да су испуњени услови за опозив поклона услед грубе неблагодарности тужене, па је стога правилна одлука којом су нижестепени судови одбили тужбени захтев.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић